

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum sit species superstitionis? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

nuntiet ea quæ ex necessitate eueniunt, vel vt in pluribus, quæ humana ratione prænosci possunt; neque etiam si quis futura alia contingentia, Deo reuelante, cognoscat. Tunc enim non ipse diuinat, id est, quod diuinum est, facit: sed magis quod diuinum est, suscipit. Tunc autem solû dicitur diuinare, quando sibi indebito modo vsurpat prænuntiationem futurorum euentuum. Hoc autem constat esse peccatum. Vnde diuinatio semper est peccatum. Et propter hoc Hieron.* dicit super Micheam, quod diuinatio semper in malam partem accipitur.

Ad primum ergo dicendum, quod diuinatio non dicitur ab ordinata participatione alicuius diuini; sed ab indebita vsurpatione, vt dictum * est.

Ad secundum dicendum, quod artes quædam sunt ad prænosendum futuros euentus, qui ex necessitate, vel frequenter proueniunt: quæ ad diuinationem non pertinent. Sed ad alios futuros euentus cognoscendos non sunt aliquæ veræ artes, seu disciplinæ; sed fallaces & vanæ, ex deceptione demonum introductæ, vt dicit Aug. in 21. * de Ciuit. Dei.

Ad tertium dicendum, quod homo habet naturalem inclinationem ad cognoscendum futura, secundum modum humanum, non autem secundum indebitum diuinationis modum.

ARTIC. II.

Utrum diuinatio sit species superstitionis?

506

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod diuinatio non sit species superstitionis. Idem enim non potest esse species diuersorum generum. Sed diuinatio videtur esse species curiositatis, vt Aug. * dicit in lib. de Vera religione. Ergo videtur, quod non sit species superstitionis.

Inf. a. 2.
co princ.
Et 2 d. 25
q. 1. a. 2.
ad 4. Et
3. con. c.
154. c. 4.
c. 5.
* c. 38. et
pra 10. 1.

¶ 2 Præterea, Sicut religio est cultus debitus, ita superstitio est cultus indebitus. Sed diuinatio non videtur ad aliquem cultum indebitum pertinere. Ergo diuinatio non pertinet ad superstitionem.

¶ 3 Præterea, Superstitio religioni opponitur. Sed

Ec 4 in

d me. cõ-
ment. in
c. 3. Mi-
chea, t. 6.

* In cor.
art.

l. 21. c. 16
c. ca. 6.
10. 5.

in vera religione non inuenitur aliquid diuinationi per contrarium respondens . Ergo diuinatio non est species superstitionis .

*Ho. 16. in
Nume. 2
me. 1. 1.*

SED contra est , quod Origenes dicit * in Periar-
chon , Est quædam operatio dæmonum in ministerio
præscientiæ : quæ artibus quibusdã ab his qui se dæ-
monibus mancipauerunt ; nunc per sortes , nunc per
auguria , nunc ex contemplatione umbrarum , compre-
hendi videtur . Hac autem omnia operatione dæmo-
num fieri non dubito . Sed vt Aug dicit * in 2. de doct.
Christ. Quicquid procedit ex societate dæmonum &
hominum , supersticiosum est . Ergo diuinatio est spe-
cies superstitionis .

*l. 2 c. 23.
to. 3.*

*q. 92 a. 1.
q. 92
at. 1.*

RESPONDEO dicendum , quod sicut supra di-
ctum * est , superstitio importat indebitum cultum di-
uinitatis . Ad cultum autem Dei pertinet aliquid du-
pliciter . Vno modo cum aliquid Deo offeritur , vel sa-
crificium , vel oblatio , vel aliquid huiusmodi . Alio
modo , cum aliquid diuinum assumitur , sicut supra di-
ctum * est de iuramento . Et ideo ad superstitionem ,
pertinet non solum cum sacrificium dæmonibus of-
fertur per idololatriam , sed etiam cum aliquis assu-
mit auxilium dæmonum ad aliquid faciendum , vel
cognoscendum . Omnis autem diuinatio ex operatio-
ne dæmonum prouenit , vel quia expressè dæmones
inuocantur ad futura manifestanda , vel quia dæmones
ingerunt se vanis inquisitionibus futurorum , vt men-
tes hominum implicent vanitate . De qua vanitate di-
citur in Psal. 39 . Non respexit in vanitates , & insanias
falsas . Vana autem inquisitio futurorum est , quando
aliquis futurum prænoscere tentat , vnde prænosci non
potest . Manifestum est ergo quod diuinatio species
superstitionis est .

*q. 59. in
præf. 2.
5. ad 1.*

Ad primum ergo dicendum , quod diuinatio per-
tinet ad curiositatem quantum ad finem incertum ,
qui est præcognitio futurorum . Sed pertinet ad su-
perstitionem , quantum ad modum operationis .

Ad secundum dicendum , quod huiusmodi diuinatio per-

pertinet ad cultum dæmonum, in quantum aliquis
 utitur quodam pacto tacito, vel expresso cum dæ-
 monibus.

Ad tertium dicendum, quod in noua lege mens
 hominis arceatur à temporalium sollicitudine. Et ideo
 non est in noua lege aliquid institutum ad præcogni-
 tionem futurorum euentuum de temporalibus rebus.
 In veteri autem lege, quæ promittebat terrena, erant
 cōsultationes de futuris ad religionem pertinentibus.
 Unde dicitur Isai. 8. Et cum dixerint ad vos, Querite
 à Pythonibus, & à diuinis qui strident in incantatio-
 nibus suis: subdit quasi responsum, Numquid non
 populus à Deo suo requiret visionem pro viuis &
 mortuis? Fuerunt tamen in nouo testamento etiam
 aliqui prophetiæ spiritum habentes, qui multa de fu-
 turis euentibus prædixerunt.

ARTIC. III.

*Virum sit determinare plures diuinationis
 species?*

507

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod non
 sit determinare plures diuinationis species. Vbi
 enim est vna ratio peccandi, non videntur plures esse
 peccati species. Sed in omni diuinatione est vna ra-
 tio peccandi: quia scilicet utitur aliquis pacto dæmo-
 num ad cognoscendum futura. Ergo diuinationis non
 sunt plures species.

Opus. 25.
c. 4.

¶ 2 Præterea, Actus humanus speciem sortitur ex
 fine, ut supra habitum est*. Sed omnis diuinatione
 ordinatur ad vnum finem, scilicet ad prænuntiatio-
 nem futurorum. Ergo omnis diuinatione est vnus
 speciei.

9. 12. 2. 2
9. 1. 2. 9.
1. 47. 3.

¶ 3 Præterea, Signa non diuersificant speciem
 peccati. Siue enim aliquis detrahat verbis, vel scri-
 pto, vel nutu, est eadem species peccati. Sed diuina-
 tiones non videntur differre nisi secundum diuersa si-
 gna, ex quibus accipitur præcognitio futurorum. Ergo
 non sunt diuersæ diuinationis species.

¶ SED contra est, quod Isidorus in* lib. Etymo- lib. 8. c. 9.
 log.